

Az egyházi műemlékek is Segítségre várnak

■ **Püspök úr! A római katolikus egyház mennyire kíván élni azzal a törvény adta lehetőséggel, amely biztostítja az egykori egyházi ingatlanok visszaszerzését?**
– Az erről folyó, országos tárgyalásoknak magam is állandó résztvevője vagyok, így elmondhatom, hogy a legtöbb épületünkre igényt tartunk, amennyiben megfelelő módon tudjuk hasznosítani azokat. Sajnos, azonban egy részük, elsősorban a szerzetesrendi épületekre gondolok, sok esetben igen elképesztő állapotban vannak. Visszaszerzésüknek ugyan nincs akadálya, de helyreállításuk már komoly gondal jár, hiszen sok-sok milliót kellene rájuk fordítani. Ez az összeg viszont nem áll rendelkezésünkre, arra pedig a törvény értelmében nincs lehetőségünk, hogy a megkapott ingatlanok egy részét értékesítsük, s az így befolyt pénzt a többi helyreállítására fordítsuk. Csak hasznosítás esetén vehetjük ismét birtokba régi épületeinket, felújításukra csak azon rendek esetében van jó esély, amelyek nemzetköziesek, így számíthatnak külföldi támogatásra. Mindez pedig amellet, hogy elősegíti a rendek újraindulását, országos értékeink megmentését is szolgálja.

■ **Csongrád megye azon részén, amely az ön püspökségéhez tartozik, melyek a legégetőbb gondok?**
– Alapvető nehézséget jelent számunkra az elmúlt negyven évi elhanyagoltság mellett az, hogy régi épületeink zöme vizesedik. A kisteleki, Szent István király tiszteletére épült templomra is elsősorban emiatt kellett rengeteget költeni. Persze az, hogy a pesti úton van, szintén veszélyt jelent, a légszennyezés káros, rongáló hatásai miatt. Szegeden a Szent Dömötör-toronnyal kellene mielőbb tenni valamit. Én ugyan aláírtam egy nyilatkozatot, amelyben lemondunk e műemlékről, de azért csak szólnom kell a problémáról. Ez az épület is igen felnedvesedett, a víz már az első emelet szintjéig húzódott fel. Így viszont a festmények teljesen tönkremennek, és már potyognak az ablakzsuzsalatok is. Lehet, hogy a torony maga nem omlik össze, de a károsodással pótolhatatlan értékek mennek veszendőbe. Az alsóvárosi ferences templom és kolostor fő ellensége szintén a víz, hiszen a pince – feltehetően csatornázási problémák miatt – állan-

dóan el van árasztva. Az önkormányzat ígéretet tett e gondokainak felszámolására. Reméljük, erre mielőbb sor kerül.

■ **Azt gondolom, Szegeden talán a Dóm és környéke mondható valamelyest szerencsésebbnek.**

– Valóban. Ott ilyen probléma nincs. A Dóm téri építészeti együttes legjelentősebb eleme, a fogadalmi templom nyugati segítséggel kapott új tetőzetet. Az altemplomnak az a része, amelyiket mi használjuk, most már szintén rendezett, de amit a szabadtéri bérrel, egyben bitorol, az rettenetes állapotban van. A püspöki palota tetőfelújítása és a felsővárosi templom külső tatarozása a konviktus épületével együtt néhány esztendővel ezelőtt szintén megtörtént. A magyarcsanádi templomunk nincs ugyan műemlékké nyilvánítva, de a mondhatni, Szent Gellért-i időket idéző stílusával, jól illeszkedik az ottani román és szerb templomokhoz. A szőregi templom szintén megszépült. Ott korábban a dombcsúszás okozott riadalmat, remélem, a forgalom ellenére sem ismétlődik meg ez a probléma. Makón a Szent Anna-kápolna, valamint a Szent István téri templom rendezetten várja látogatóit. A helyreállítások egyébként a műemlékvédelmi hatóság is adott anyagi segítséget. A városban lévő püspöki nyaraló és kápolna viszont igen megsínylette az elmúlt negyven évet, de most már ezek is használhatóak. A kápolnát különösen szépen felújították, bár a belső részben nem volt igazán szerencsés dolog megépíteni a lourdes-i barlangot. Így Csongrád megye hozzám tartozó egyházi műemléki értékeiről összességében elmondhatom: néhány kivételtől eltekintve megfelelő állapotban vannak úgy az épületek, mint a szobrok. Sajnos azonban ennek többségét a külföldiek és a hívek, de nem a magyar állam kiemelt támogatásával tudtuk megóvni a pusztulástól. Most is félok, mikorra ver igazán gyökeret a köztudatban, hogy a műemlékek értékét nem az határozza meg, ki a tulajdonos, hiszen azok – nemzeti kincsek lévén – ettől függetlenül érdemelnének országos figyelmet, törődést.

N. Rácz Judit

(Folytatás az 1. oldalról.)

■ **Annak idején éppen ezek a vásárlások váltották ki a közvélemény felháborodását. Feltételezem, jegyző úr azokra a lakásokra céloz, amelyekhez megyei, városi vezetők jutottak...**

– Én nem voltam sem az értékesítők, sem a vevők között – vetette közbe. – A lényeg inkább az, hogy az önkormányzat először '88-ban, majd a következő évben alkotta meg rendeletét, ekkor vett lendületet Szegeden az értékesítés. Címjegyzéket készítettek, tilalmi listát is. A döntés szerint a 21 ezer egyharmada minden további nélkül eladható, egyharmadának sorsa további elemzést igényel, a többit pedig indokolt megtartani. A „zárolás” az országos rendelkezés alapján – még ha az elavult is – készült, másrészt egy ekkora városnak a lakásgazdálkodási és szociálpolitikai szempontjait is figyelembe kellett venni. És ez ma is így van. A demográfiai hullám most a középiskolákban „csapkod”, öt év múlva a lakásigénylőknél jelentkezik. Rendkívül sajnálatos, hogy a mai napig nincs egy országos koncepció, amely fogódzókot adna a hogyan továbbhoz. Éppen ezért a képviselők legjobb belátásukkal, „saját száikkalukra” próbálták megtalálni a legkedvezőbb megoldást.

■ **Egy hónapja született a rendelet. Azt megelőzően kikérték-e a bérlok véleményét?**

– Természetesen. A legkülönbözőbb módon érdekeltet

■ **Első közgyűlését tartotta pénteken Pécssett egy még igen-igen rövid előéletű egyesület. A Zöld-Híd megalakítói regionális energiaszolgáltatók, készülékgyártók, és az energiában érdekelt vállalkozások, magánszemélyek. Hogy mi ösztönözte az energiaszolgáltató részvénytársaságokat, amikor egyesület létrehozását határozták el?**

A kérdésre adott válaszában Tamás Miklós, a Démász Rt. műszaki igazgatója, az egyesület elnöke egyebek mellett elmondta, a szervezet létre-

Ötezer már elkelt Zsebhez mért bérlakások

is meghallgattuk. Egy ilyen bizonyult kérdésben igen nehéz konszenzusra jutni. Mert akinek van pénze, szeretné megvásárolni lakását, az sürgeti az értékesítést. Akinek meg nincs lakása és reménye se, hogy valaha is lesz rá pénze, az meg azt szeretné, ha minél több ingatlan a városé maradna, mert egyszer így rákerülhet a sor. Ezt a két alapigényt és a közöttük húzódó rengeteg egyedit lehetetlen egyszerre figyelembe venni. Ezt nem tudta megoldani a jelenlegi, de az előző rendeletek sem.

■ **Úgy tűnt, mintha évek óta egy helyben topogna a lakásértékesítés, mintha a közgyűlés félne a témához nyúlni...**

– Leállításról szó sem volt, csupán nem jelöltek ki több ingatlant. Éppen azért, mert a már említett problémákkal próbálták megbirkózni. Az önkormányzati bérlakások száma 16 és fél ezerre csökkent le, az eladás folyamatosan zajlott napjainkig. A fennmaradó mennyiségnek is óriási költségigénye, mert azt mindenki tudja, hogy a lakberek messze alatta maradnak a piaci értéknek, az üzemeltetést sem fedezik. Csak annyi lakást tarthatunk meg, amennyivel elbírnunk, ugyanakkor a másik oldalon ott van a lakásgazdálkodás. A kérdés összetettsége

miatt a lakásrendelet tárgyalásakor szociálpolitikai és lakbérhatározatot is hozott a testület.

■ **Mik az újdonságok?**

– A tilalmi lista nem bővült, sőt bizottságok vizsgálják azt felül és elképzelhető további oldás. Az elidegenítés meggyorsítható, három hónapon belül megtörténik a kijelölés, ha a lakók fele benne van a vásárlásban.

■ **Megalapozottak-e a féllelmek: a bérlakásból előbbutóbb kipenderíthetik a lakót?**

– A rendelet védi a bérloket. Feltételezi, hogy aki lakhatási támogatásra szorul, az nem képes megvásárolni az ingatlant. A jogszabály szerint nem lehet megtenni, hogy valakinek a feje fölül megvegyék otthonát és kiköltöztessék.

■ **Idáig gyakorlatilag „örökölhetők” voltak ezek a lakások, nagyszülőről unokára szálltak. Ezután?**

– A „szakállas” '71-es kormányrendelet még állja a sarat. Vagyis a bentlakó bizonyos feltételek mellett továbbra is megkaphatja a bérleti jogviszonyt.

■ **Mi van akkor, ha éppen azok a lakások maradnak az önkormányzat nyakán, amelyekről a legszívesebben lemondana?**

– Ezen már gondolkodtunk.

Számítunk rá, hogy ilyen esetekben a költség egy részét az önkormányzatnak kell fedezni. Ha megüresedik egy lakás, akkor azt értékesítjük. Lakottan is eladhatóak és a város is vásárol vissza.

■ **Mi várható a lakbéremelés ügyében?**

– Azt mindenki tudja, hogy a jelenlegi összeg az albérléhez képes alacsony. Ha a szociális elemeket kivesszük a lakbérből, akkor azoknak meg kell jelenniük az állampolgárok jövedelmében. És ha így alakul, akkor beáll a reális lakbér. A jövő útja: lesznek drágább polgári lakások és lesznek olcsóbbak, alacsonyabb komfortfokozattal. A lakóknak a zsebükhöz kell mérniük, hogy milyet tudnak vállalni.

■ **Az imént említette, hogy az önkormányzat is vásárol vissza lakást. Milyen feltételekkel?**

– Ha azonnal beköltözhető állapotban kapja meg, akkor akár 10–12-szeres igénybevételi díjat is fizet. Ez 60 négyzetméteres ingatlannál 600–720 ezer forintra rúg. (Beköltözésnél 60 ezret tett le a lakó!) Ezzel talán már lehet mit kezdeni. Az önkormányzat kénytelen ezt az eszközt is alkalmazni éppen annak érdekében, hogy a lakásgazdálkodást mobilizálhassa.

V. Fekete Sándor

Elnökük: szegedi Zöld-Hídat építenek

hozása abból a közös felismerésből és élenjáró alföldi gyakorlatból indult ki, amely szerint az energiaszolgáltatók, a készülékgyártók, a kereskedelem, az önkormányzatok és a kapcsolódó intézmények érdekei egybeesnek: az energia hatékony felhasználása, a korszerű, energiatakarékos gyártmányok elterjesztése, valamint

a környezetvédelem területein. A Zöld-Híd Egyesület minden eszközt és népszerűsítési formát megragad a felhasználók, a lakosság tájékoztatása érdekében. Az egyesületi tagokon keresztül a mozgalom az egész országot behálózza. Ez évi programjaik – kiállítások, tanácsadó oktatások, előadások – köréből Tamás Miklós kie-

melte a szeptemberben ugyancsak Pécssett megrendezendő villamoskészsülékek alkalmazásáról és a környezetvédelemről szóló konferenciát.

Az energia hatékony, takarékos fogyasztása, a természetes és a mesterséges környezetünk óvása társadalmi érdek, közügy. Ez a hitvallás képezi a Zöld-Híd pilléreit. Mindazok, akik önmaguk számára elfogadhatónak tartják, csatlakozhatnak, részt vehetnek a Zöld-Híd Egyesület építésében.

M. E.

Megyei Ki mit tud?

A megyében már minden eldöntött. Már legalábbis az idei Ki mit tud? ügyében. A városi döntőből továbbjutottak mérték össze erejüket vasárnap a Szegedi Ifjúsági Házban. A zsűri és a közönség 39 produkciót láthatott kifogástalan technikai körülmények között. Különösen nehéz helyzetben volt a zsűri, hiszen nehéz döntéseket kellett hoznia.

A modern színpadi játék kategóriájában egyetlen indulóként jutott tovább a szegedi New Line csoport. A hangszeres zene kategóriában három szegedi együttes mutathatja meg az országos mezőnyben, hogy mit tud: a Nyers, a C.E.T. és a Nemtelen Erotika. Szintén

szegedi Németh Attila és Mécsáros Noémi, akik a vokális zenével próbálkoztak között bizonyultak méltónak az országos megmérettetésre. Zöld utat kapott a népdalosok közül a csongrádi Kaczi Ágnes. A néptáncosok mezőnyében Faur Zoltán Szentestől, a Maros Táncegyüttes Makóról, a Guszaly Táncegyüttes Szegedről, próbálkozhat az országos döntőn. Az egyéb kategória összes indulója kivívt a zsűri elismerését, a két paródista, a tömörkényi Pölös duó és a szegedi Bagi Iván, valamint a szegedi Búte Zsolt bűvész is ott lesz az ország legjobb Ki mit tud? osai között.

Fotó: Révész Róbert

CIPŐOSZTÁLYUNK

a tavasz jegyében kínál import női szandálokat és cipőket a tavasz minden színében, férfi bőr- és színes velúrcipőket nagy választékban!

SZEGED
NAGYÁRUHÁZ

Az ÁB-AEGON Általános Biztosító Rt.
Szeged 1. sz. fiókja

felvételre keres

közép- vagy felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkező, jó megjelenésű, tárgyalóképes munkatársakat

üzletkötői munkakörbe magas kereseti lehetőséggel.

Jelentkezni személyesen az üzleti vezetőnél
Szeged, Kossuth L. sgt. 18–20.